

ANALIZA REZULTATOV SPLETNE ANKETE, IZVEDENE MED AVTORJI UČBENIKOV V PROJEKTU IMPLETUM

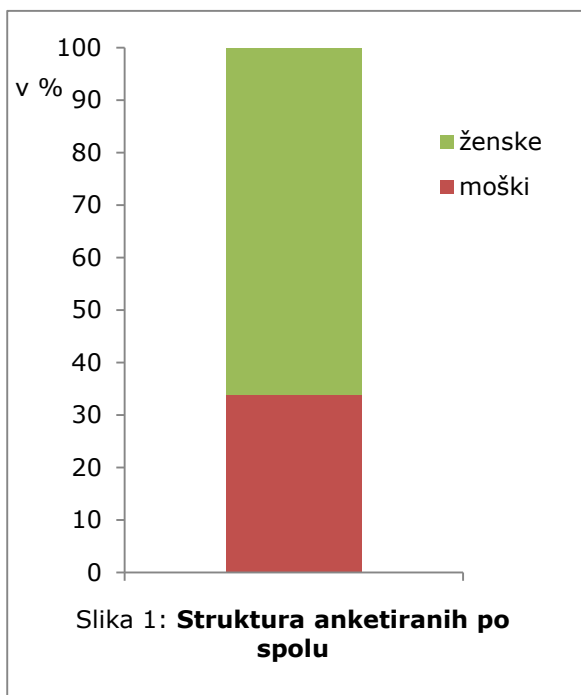
V projektu IMPLETUM smo sofinancirali (so)avtorstvo učnih gradiv za študente višjih strokovnih šol. Delovna skupina je v letu 2008 pripravila Enotne tehnične standarde za pripravo višješolskih učbenikov (ETS) in Izhodišča za pripravo višješolskih učbenikov. Le-te je leta 2009 dopolnila. Jeseni 2008 so člani delovne skupine v več krajih izvedli seminarje za potencialne avtorje učbenikov. Delovna skupina, ki se je v tem času preimenovala v Komisijo za potrjevanje učbenikov, je le-te presojala, potrjeval jih je Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje.

Z anketo smo želeli ugotoviti, kako avtorji ocenjujejo navodila in izhodišča, ali so jim bili v pomoč ter kako ocenjujejo sodelovanje s presojevalci učbenikov. Podatke ankete, ki je bila anonimna in jo je preko spleta izpolnilo 59 (so)avtorjev, smo obdelali in rezultate posredujemo v tabelarni in grafični obliki.

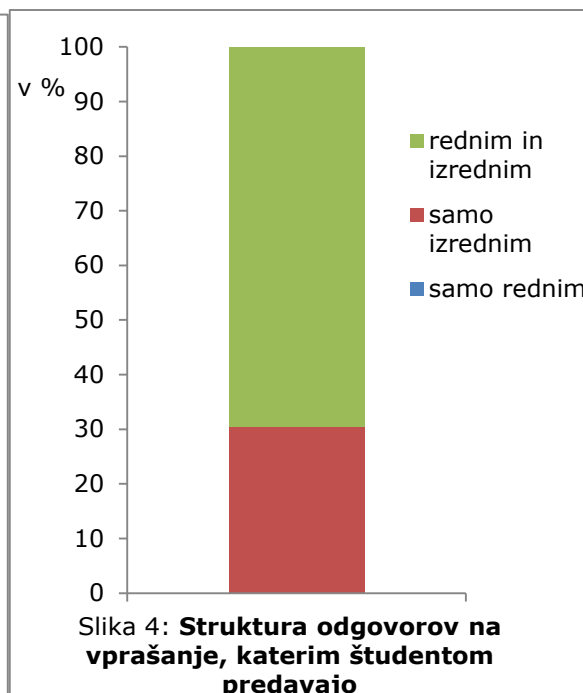
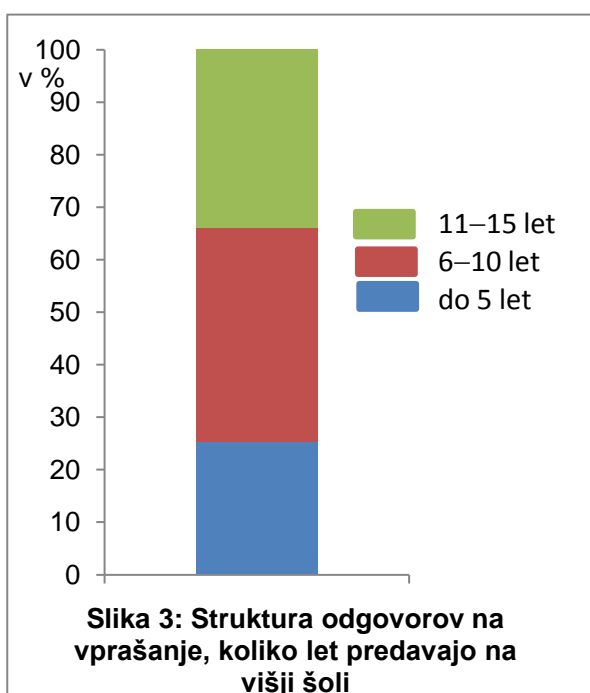
1 PODATKI O ANKETIRANCIH

S prvo skupino vprašanj smo dobili podatke o avtorjih, in sicer je sodelovalo 66,1 % žensk in 33,9 % moških, od skupnega števila anketiranih jih je 66,1 % zaposlenih v izobraževanju, 33,9 % pa izven izobraževanja, 25,4 % avtorjev predava študentom višjih šol do 5 let, 40,7 % od 6 do 10 let ter 33,9 % 11 in več let. Iz odgovorov ugotavljamo, da nobeden od avtorjev ne predava samo rednim študentom; 30,5 % jih predava rednim in izrednim študentom ter 69,5 % samo izrednim študentom.

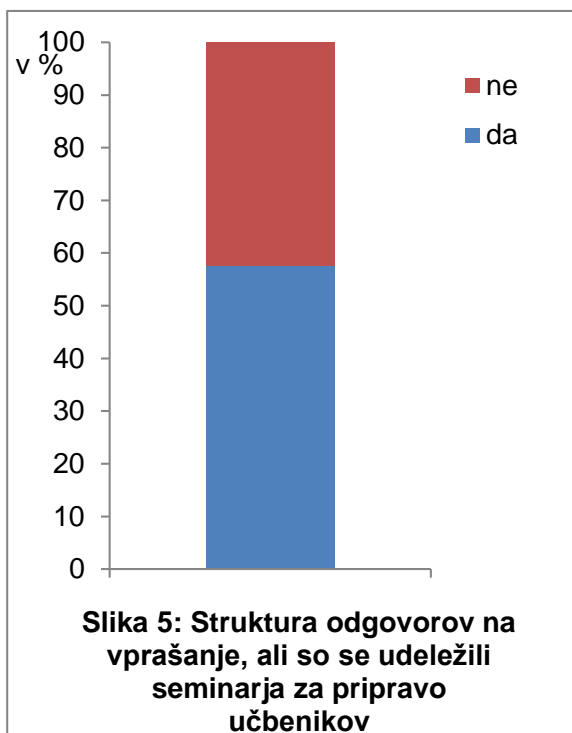
Rezultati ankete kažejo, da se je 57,6 % avtorjev udeležilo seminarja za pripravo višješolskih učbenikov, ni se ga udeležilo 42,4 %. 73 % anketiranih je učbenik pripravilo samostojno in 27 % v soavtorstvu. Rezultati so razvidni s slik 1–6.

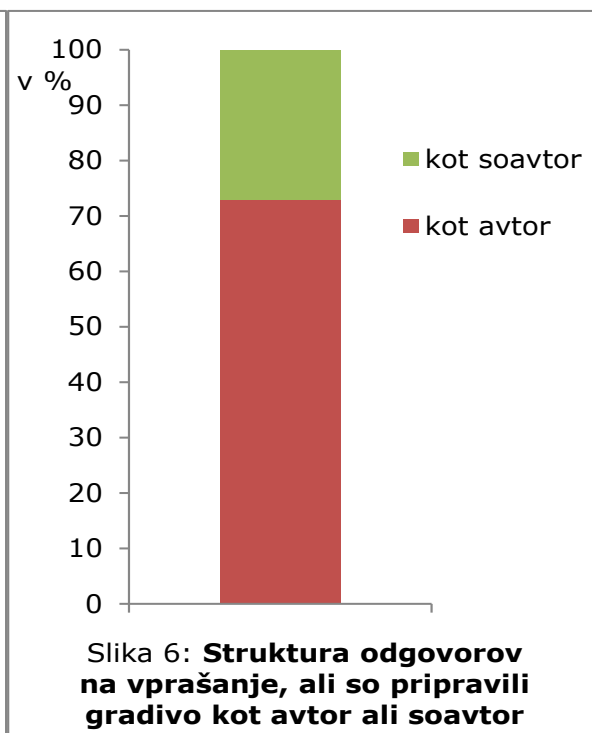
Vir: Anketa april-maj 2011

Vir: Anketa april-maj 2011

Slika 5: Struktura odgovorov na vprašanje, ali so se udeležili seminarja za pripravo učbenikov

Slika 6: Struktura odgovorov na vprašanje, ali so pripravili gradivo kot avtor ali soavtor

Vir: Anketa april-maj 2011

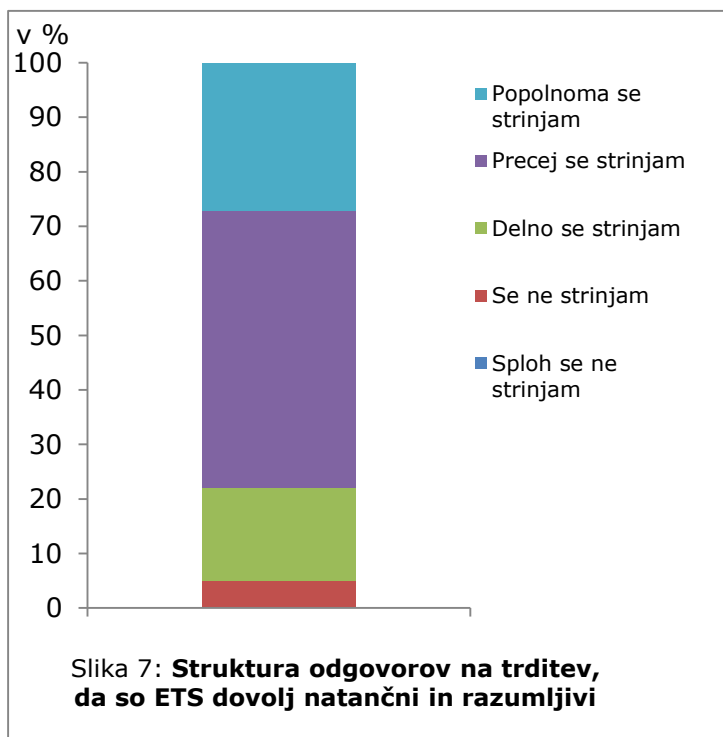
2 ANALIZA REZULTATOV ANKETE

2.1 STRUKTURA ODGOVOROV PO POSAMEZNIH TRDITVAH

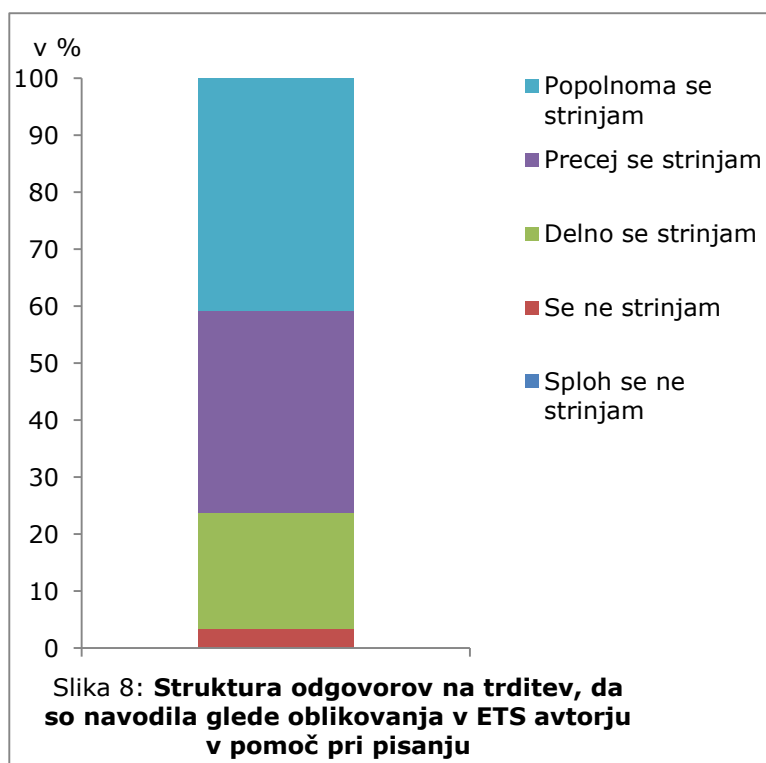
V vprašalniku je 19 trditev, pri katerih so imeli anketirani na izbiro naslednje odgovore:

- Sploh se ne strinjam.
- Se ne strinjam.
- Delno se strinjam.
- Precej se strinjam.
- Popolnoma se strinjam.

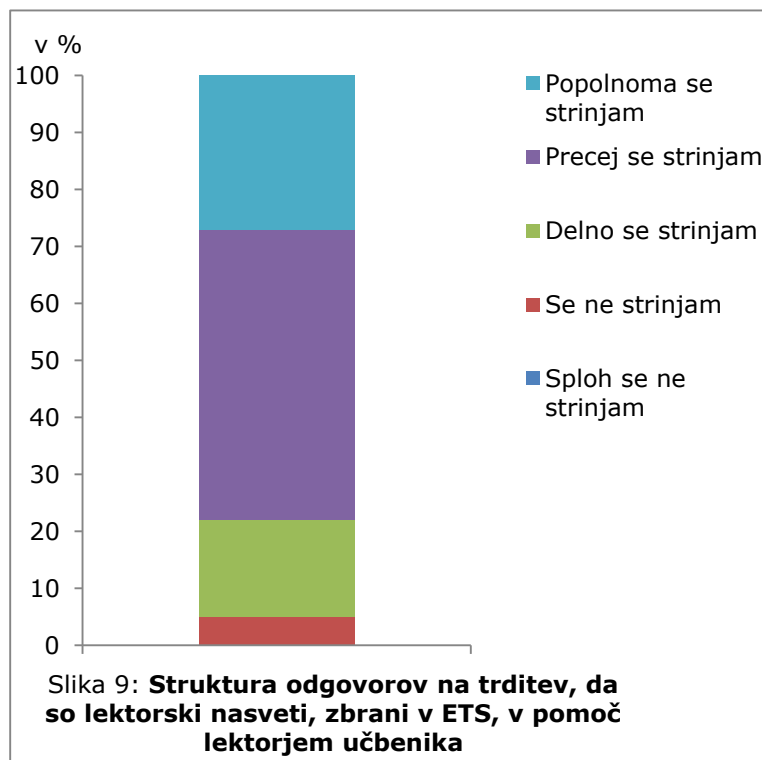
Z anketo smo ugotovili, da so v projektu pripravljene **Enotni tehnični standardi (ETS)** dovolj natančni in razumljivi, saj se 27,1 % anketiranih s to trditvijo popolnoma strinja, 50,9 % se jih precej strinja, 17 % se jih delno strinja in le 5,1 % se jih ne strinja. Podobno je pri trditvi, da so jim bila navodila glede oblikovanja v ETS v pomoč pri pisanju učbenika, kar 40,7 % se jih s to trditvijo popolnoma strinja, 35,6 % se jih precej strinja, 20,3 % se jih delno strinja in le 3,4 % (2 anketirana) se jih s to trditvijo ne strinja. Prav tako večina anketiranih meni, da so lektorski nasveti, zbrani v ETS, lektorju v pomoč pri lektoriranju učbenikov. S to trditvijo se popolnoma strinja 23,7 % anketiranih, 44,1 % se jih precej strinja, 28,8 % se jih delno strinja in le 3,4 % (oziroma 2) anketiranih se s to trditvijo ne strinja. Pri teh treh trditvah se nobeden od anketiranih (od skupno 59) ni odločil za odgovor sploh se ne strinjam.

Vir: Anketa april–maj 2011

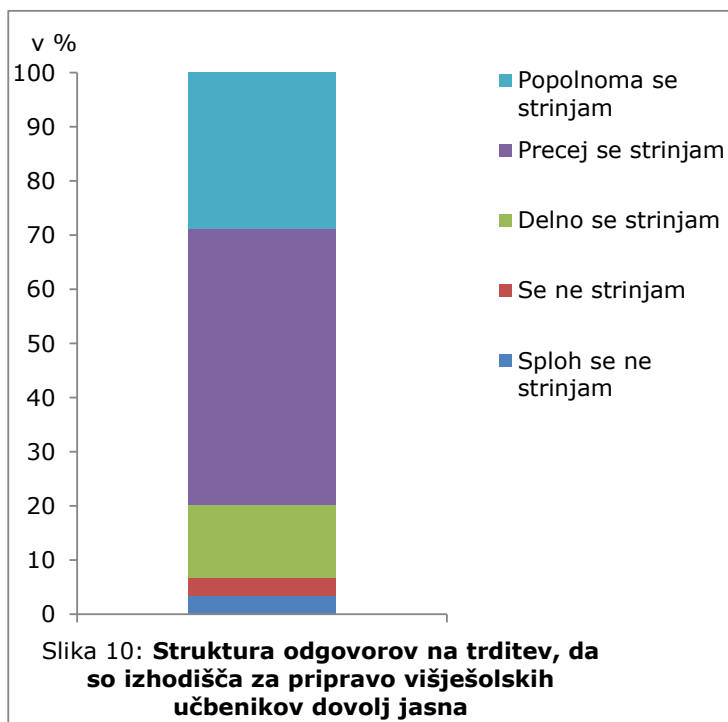
Vir: Anketa april–maj 2011

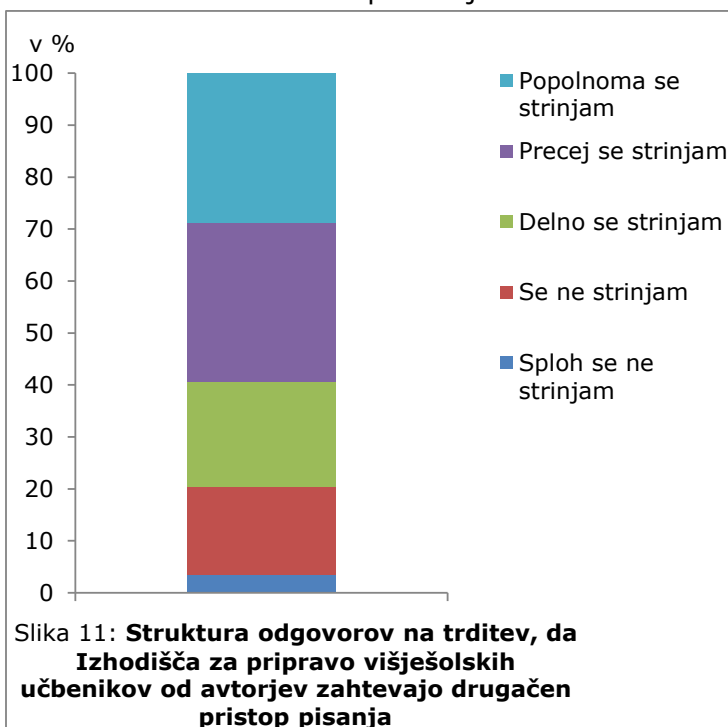
Vir: Anketa april–maj 2011

Poleg ETS je delovna skupina pripravila tudi Izhodišča za pripravo višješolskih učbenikov. Z anketo smo zato preverjali tudi mnenja avtorjev o le-teh. Ugotovili smo, da so dovolj jasna, saj se s to trditvijo popolnoma strinja 28,8 % anketiranih, 50,9 % se jih precej strinja, 13,6 % se jih delno strinja in le po 3,4 % se jih ne strinja oziroma se sploh ne strinja.

Zanimivo je, da se s trditvijo, da izhodišča zahtevajo od avtorjev drugačen pristop pisanja, popolnoma strinja 28,8 % anketiranih, 30,5 % se jih precej strinja, 20,3 % se jih delno strinja, 17 % se jih ne strinja in le 3,4 % se jih sploh ne strinja. Pričakovali bi, da bo odstotek tistih, ki se popolnoma in precej strinjajo, večji.

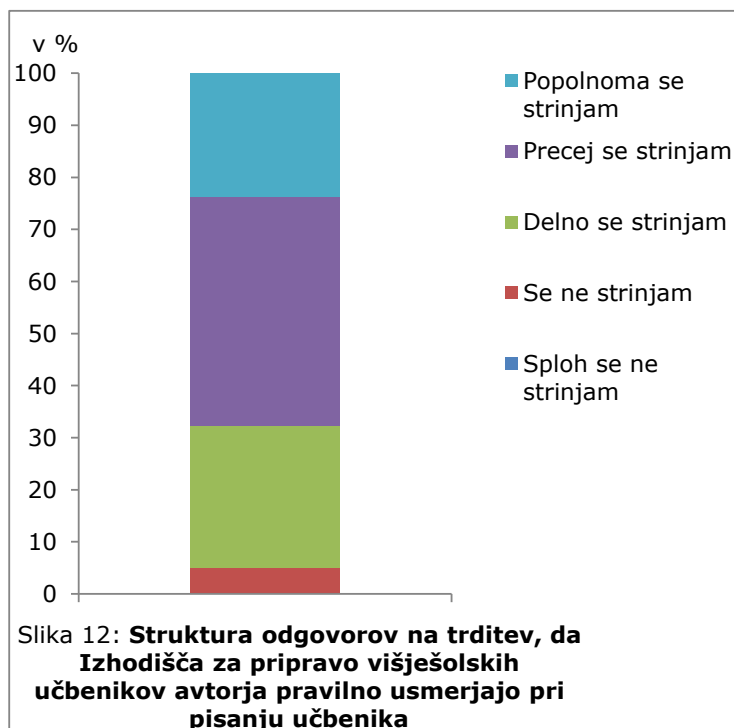

Vir: Anketa april-maj 2011

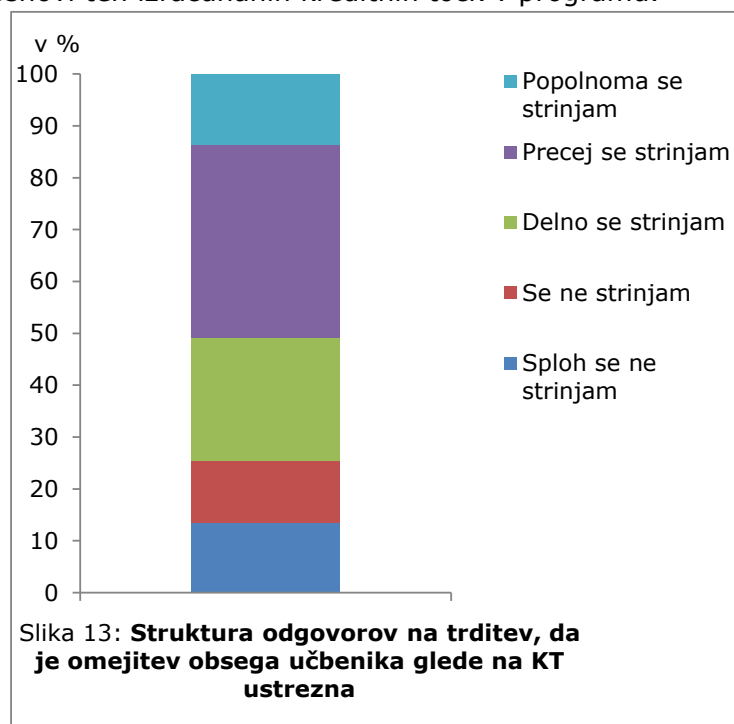
Vir: Anketa april-maj 2011

S trditvijo, da pripravljena izhodišča avtorja pravilno usmerjajo pri pisanju učbenika, se popolnoma strinja 23,7 % anketiranih, 44,1 % se jih precej strinja, 27,1 % se jih delno strinja in le 5,1 % (3 anketirani) se jih ne strinja.

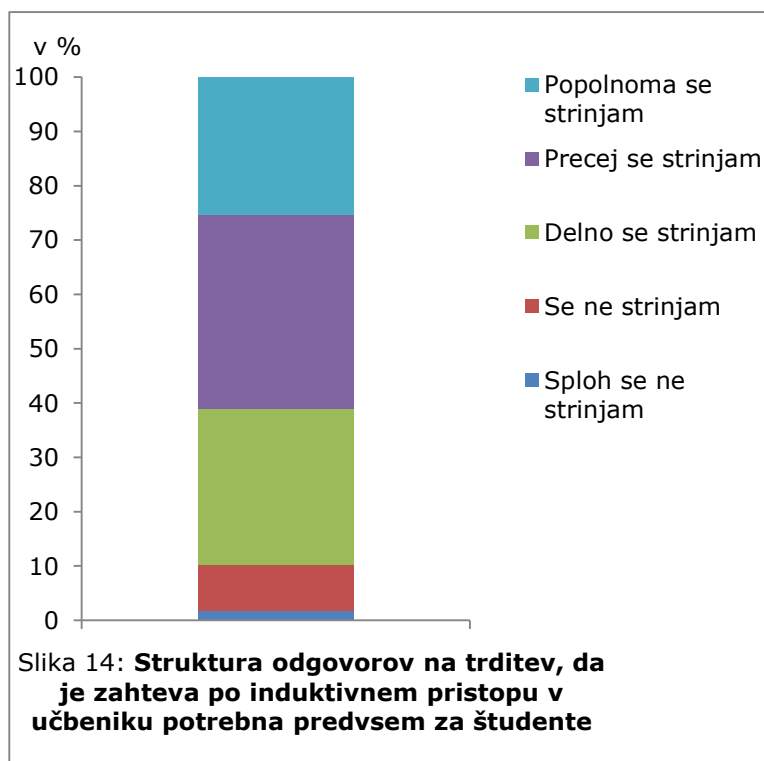
Vir: Anketa april–maj 2011

Povsem drugačna je struktura odgovorov za trditev, da je omejitev obsega učbenikov glede na kreditne točke ustrezna. S to trditvijo se 13,6 % anketiranih sploh ne strinja, 11,9 % se jih ne strinja, 23,7 % se jih delno strinja, 37,3 % se jih precej strinja in le 13,6 % se jih popolnoma strinja. Predložena gradiva so bila pogosto preobsežna glede na kreditne točke, s katerimi je predmet ovrednoten, in so jih morali avtorji krajšati. Razlog za to je v več primerih neusklajenost ciljev v katalogu znanja z urami obremenitve študentov in na osnovi teh izračunanih kreditnih točk v programu.

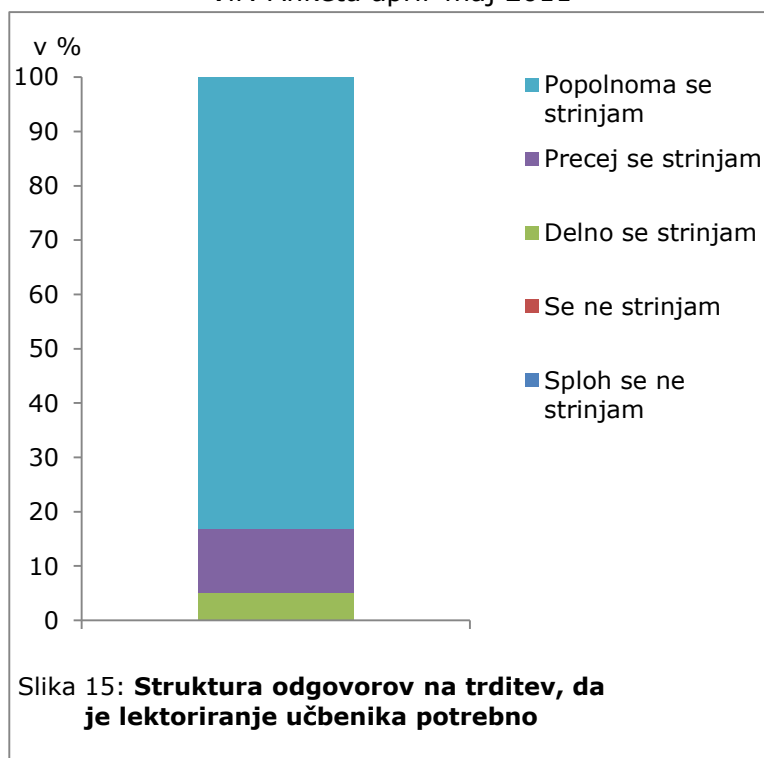

Vir: Anketa april–maj 2011

S trditvijo, da je zahteva po induktivnem pristopu v učbeniku potrebna, se popolnoma strinja 25,4 %, 35,6 % se jih s to trditvijo precej strinja in 28,8 % se strinja le delno. Rezultati ne presenečajo, saj je največ avtorjev imelo težave z izhodiščem 5 – Ne uporabljati deduktivnega pristopa, temveč ga dopolnjevati z induktivnim, oziroma izhajati iz induktivnega pristopa (Izhodišča za pripravo višješolskih učbenikov, 2008).

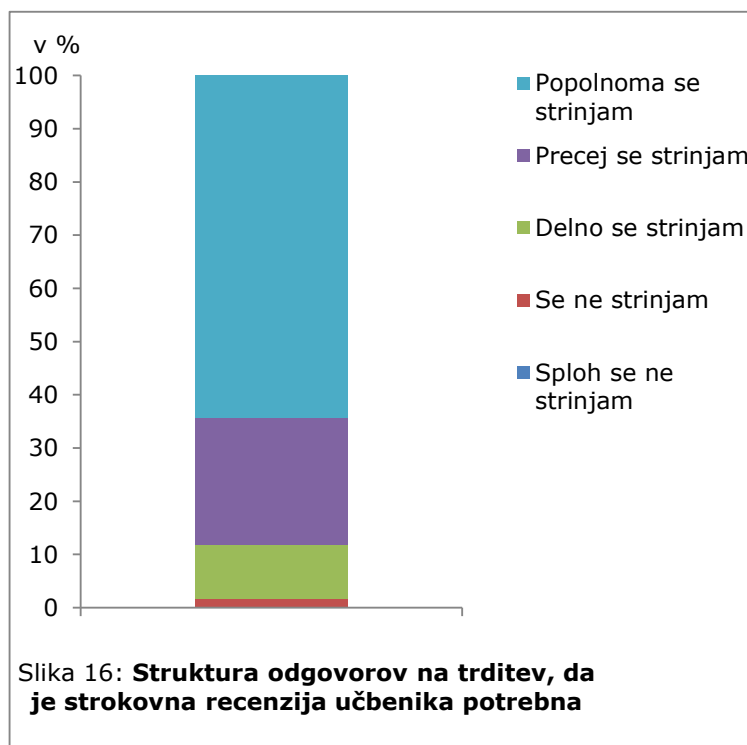

Vir: Anketa april–maj 2011

Vir: Anketa april–maj 2011

Velika večina avtorjev, kar 83 %, se popolnoma strinja s trditvijo, da je lektoriranje učbenikov potrebno, 11,9 % se jih precej strinja in 5,1 % se jih delno strinja s tem. Podobni rezultati so tudi za trditev, da je strokovna recenzija učbenikov potrebna. S to trditvijo se precej strinja 23,7 % anketiranih, 64,4 % se jih popolnoma strinja. Odločitev, da morajo biti učbeniki lektorirani in strokovno pregledani, je povsem upravičena.

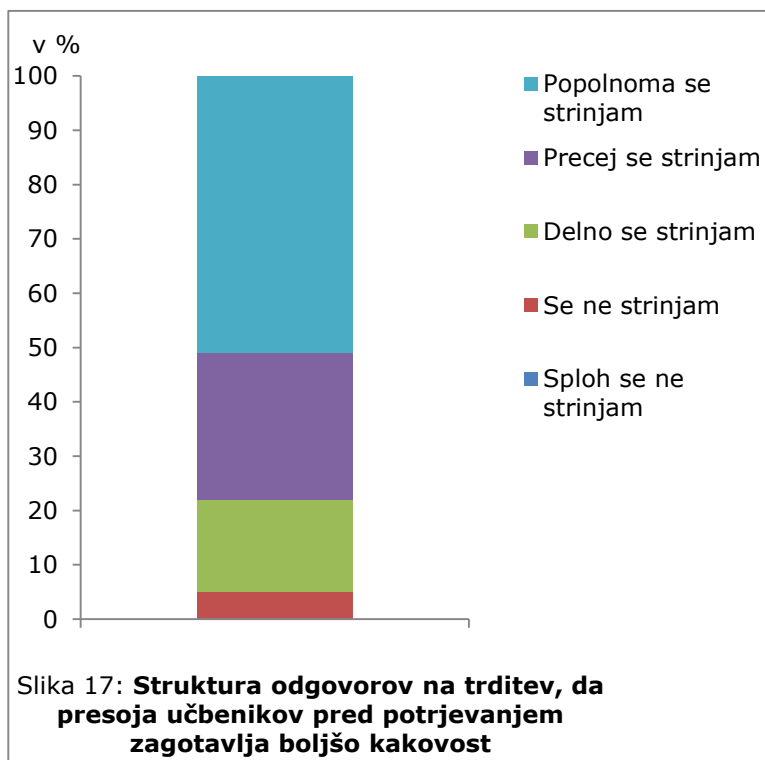

Vir: Anketa april–maj 2011

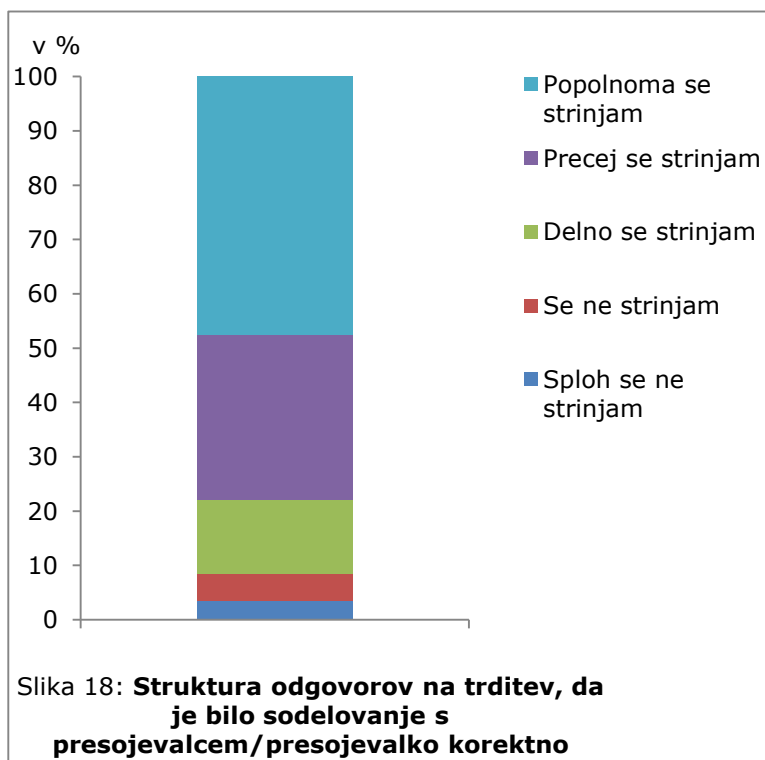
Za presojevalce učbenikov so zelo pomembni rezultati naslednjih treh trditev, in sicer:

- trditve 17: Presoja učbenikov pred potrjevanjem zagotavlja boljšo kakovost, s katero se delno strinja 17 % anketiranih, 27,1 % se jih precej strinja in 50,9 % se jih popolnoma strinja;
- trditve 18: Sodelovanje s presojevalcem/presojevalko je bilo korektno, s katero se delno strinja 13,6 %, 30,5 % se jih precej strinja in 47,5 % se jih popolnoma strinja, samo 3,4 % (2 anketirana) se s to trditvijo sploh ne strinjata;
- trditve 19: Pripombe in predlogi presojevalca/presojevalke za popravke in dopolnitve so bili smiselni, s katero se delno strinja 20,3 %, 39 % se jih precej strinja in 32,2 % se jih popolnoma strinja s to trditvijo, samo 3,4 % se jih s to trditvijo sploh ne strinja.

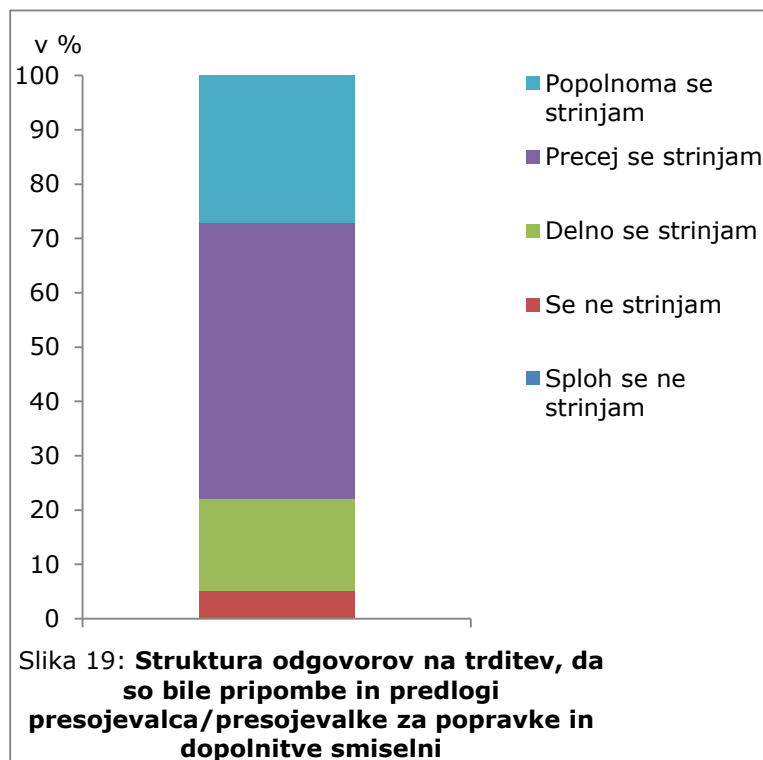
Z navedenimi rezultati smo presojevalci zelo zadovoljni, saj so odraz dobrega in korektnega sodelovanja z avtorji gradiv. To potrjujejo tudi številni ustni in pisni odzivi avtorjev med opravljenimi presojami gradiv in po njih.

Vir: Anketa april-maj 2011

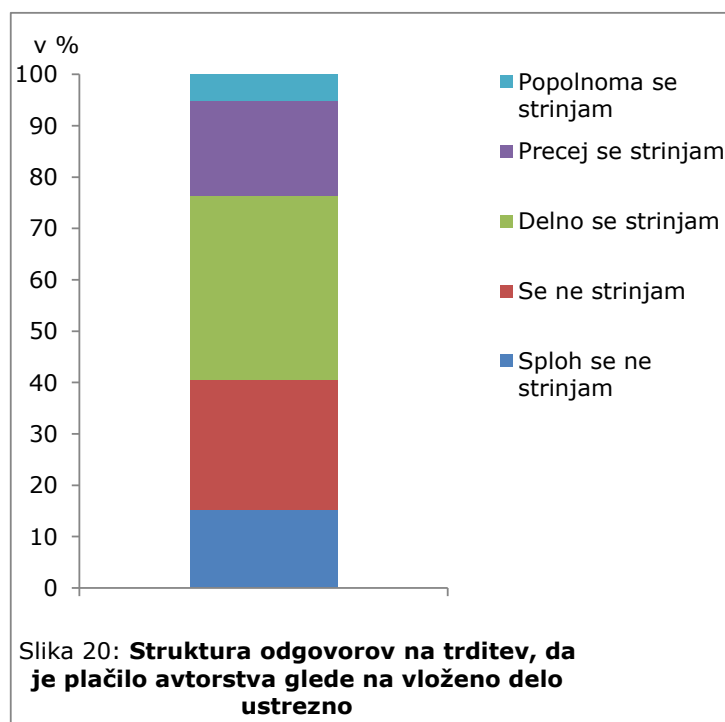

Vir: Anketa april-maj 2011

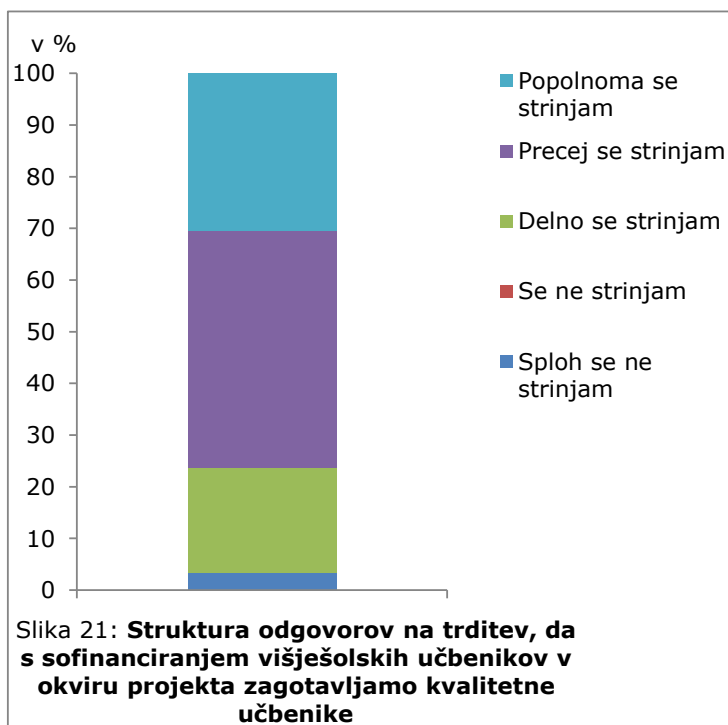
Vir: Anketa april–maj 2011

Povsem drugačna je struktura odgovorov za trditev, da je plačilo avtorstva glede na vloženo delo ustrezno, saj se le 5,1 % anketiranih s tem popolnoma strinja, 18,6 % se jih precej strinja, 35,6 % se jih delno strinja, 25,4 % se jih ne strinja in 15,2 % se jih sploh ne strinja. Po dostopnih podatkih nekaterih založb in visokih šol smo ugotovili, da je v okviru projekta plačilo avtorstva celo boljše.

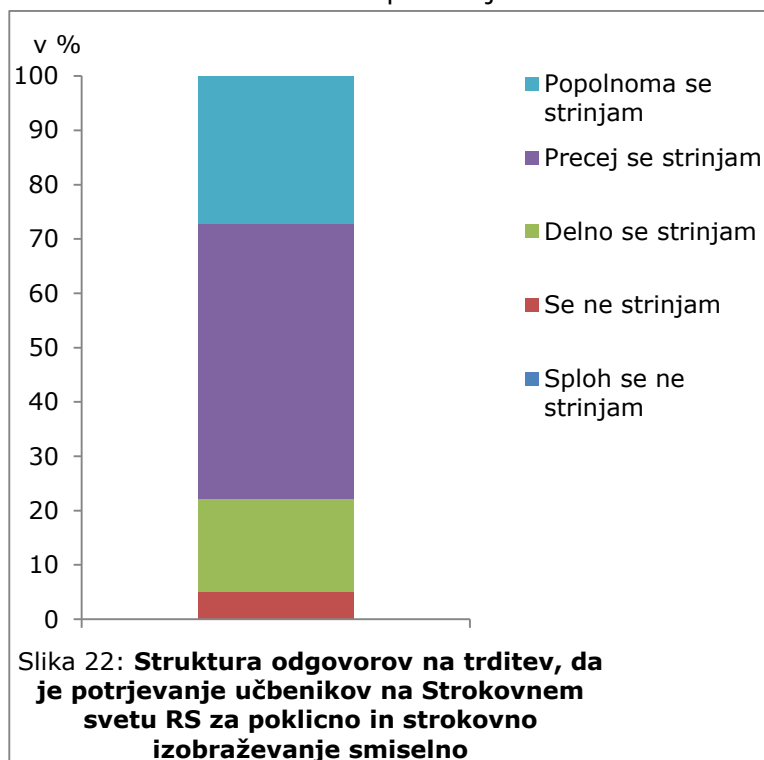

Vir: Anketa april–maj 2011

Sodelujoči v projektu smo prepričani, da s sofinanciranjem učbenikov zagotavljamo kvalitetne učbenike, kar so potrdili tudi rezultati ankete, saj se s to trditvijo popolnoma strinja 30,5 % anketiranih, 45,8 % se jih precej strinja, 20,3 % se jih delno strinja in le 3,4 % se jih sploh ne strinja.

Vir: Anketa april–maj 2011

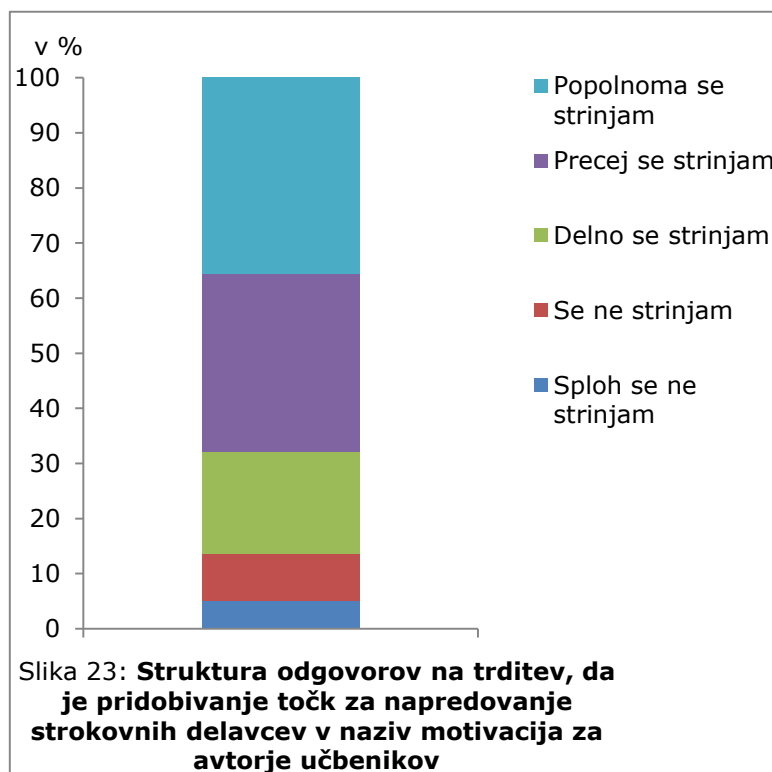
Vir: Anketa april–maj 2011

Z anketo se je prav tako potrdila pravilnost odločitve, da učbenike potrjuje Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje, saj se s trditvijo, da je potrjevanje

učbenikov na Strokovnem svetu smiselno, popolnoma strinja 40,7 % anketiranih, 39 % se jih precej strinja, 11,9 % se jih delno strinja, samo 5,1 % se jih ne strinja in 3,4 % se jih sploh ne strinja. Rezultati so lahko pobuda za razpravo na Strokovnem svetu glede nadaljevanja prakse presoje in potrjevanja učbenikov.

Z anketo smo želeli ugotoviti tudi, ali je bila motivacija za pisanje učbenikov pridobivanje točk za napredovanje strokovnih delavcev v nazive in pridobitev referenc v postopku za imenovanje predavatelj višje šole.

S trditvijo, da je pridobivanje točk za napredovanje strokovnih delavcev v nazive motivacija za avtorje učbenikov, se jih 35,6 % popolnoma strinja, 32,2 % se jih precej strinja, 18,6 % se jih delno strinja, 8,5 % se jih ne strinja in samo 5,1 % se jih sploh ne strinja. Skupni delež odgovorov *delno se strinja*, *se ne strinja* in *sploh se ne strinja* je skupaj 32,2 %, kar je skoraj enako deležu anketiranih, ki so zaposleni izven izobraževanja (33,9 %) in ne morejo napredovati v nazive, določene za strokovne delavce v izobraževanju.

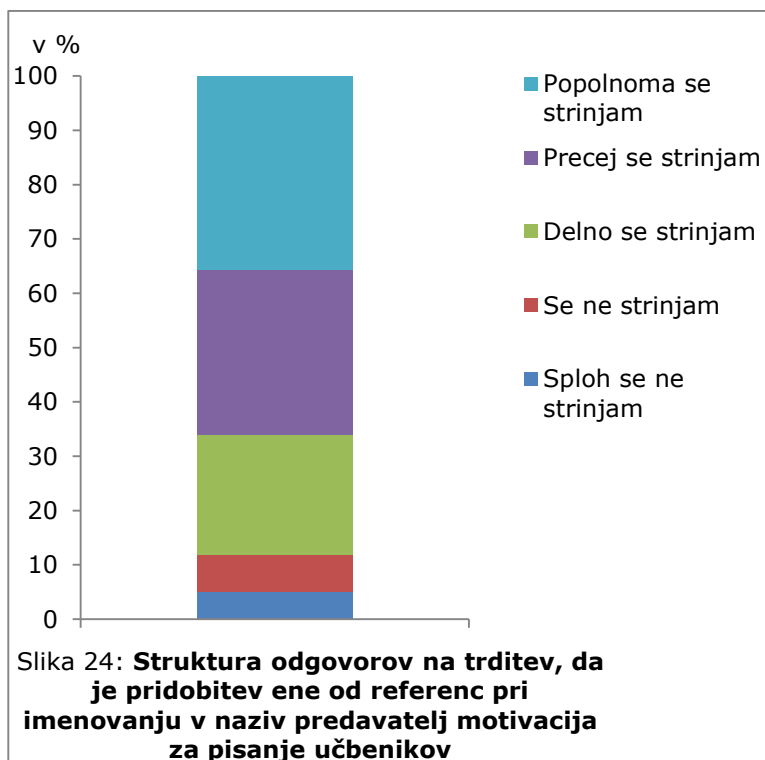

Vir: Anketa april–maj 2011

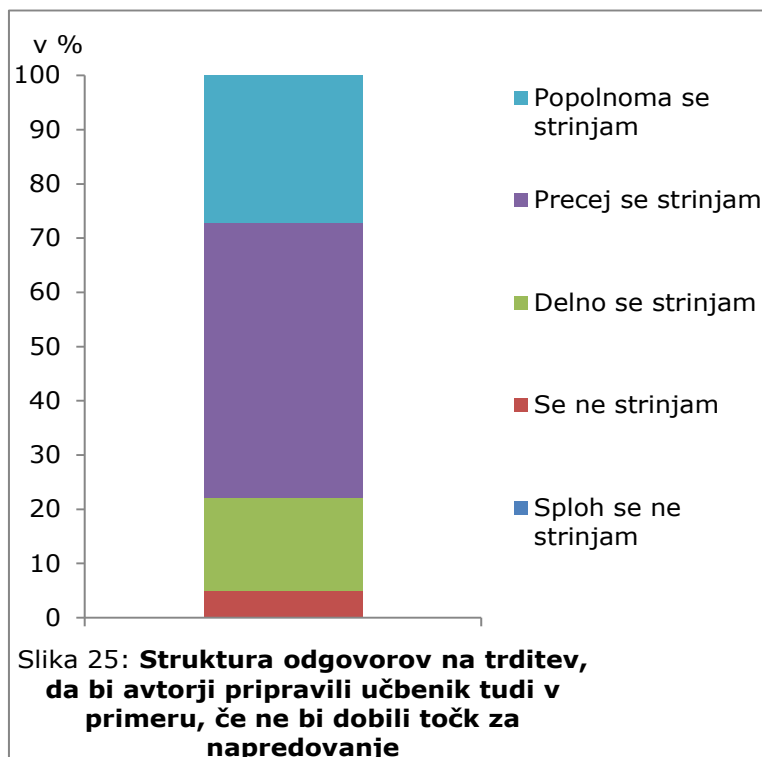
Precej podobna je struktura odgovorov za trditev, da je avtorstvo potrjenega učbenika ena od referenc pri imenovanju v naziv predavatelj višje šole, saj se 35,6 % anketiranih s trditvijo popolnoma strinja, 30,5 % se jih precej strinja, 22 % se jih delno strinja, samo 6,8 % se jih ne strinja in 5,1 % se jih sploh ne strinja.

Z rezultati trditve 23 in 24 pa so v protislovju rezultati zadnje trditve, da bi avtorji pripravili učbenik tudi v primeru, če ne bi dobili točk za napredovanje, saj se jih 28,8 % s to trditvijo popolnoma strinja, 35,6 % se jih precej strinja, 28,8 % se jih delno strinja in le po 3,4 % se jih ne strinja oz. sploh ne strinja. Iz tega sklepamo, da bi večina avtorjev

pisala učbenike tudi v primeru, če ne bi dobili točk za napredovanje, da pa je pridobitev le-teh bila dodatna motivacija za pisanje.

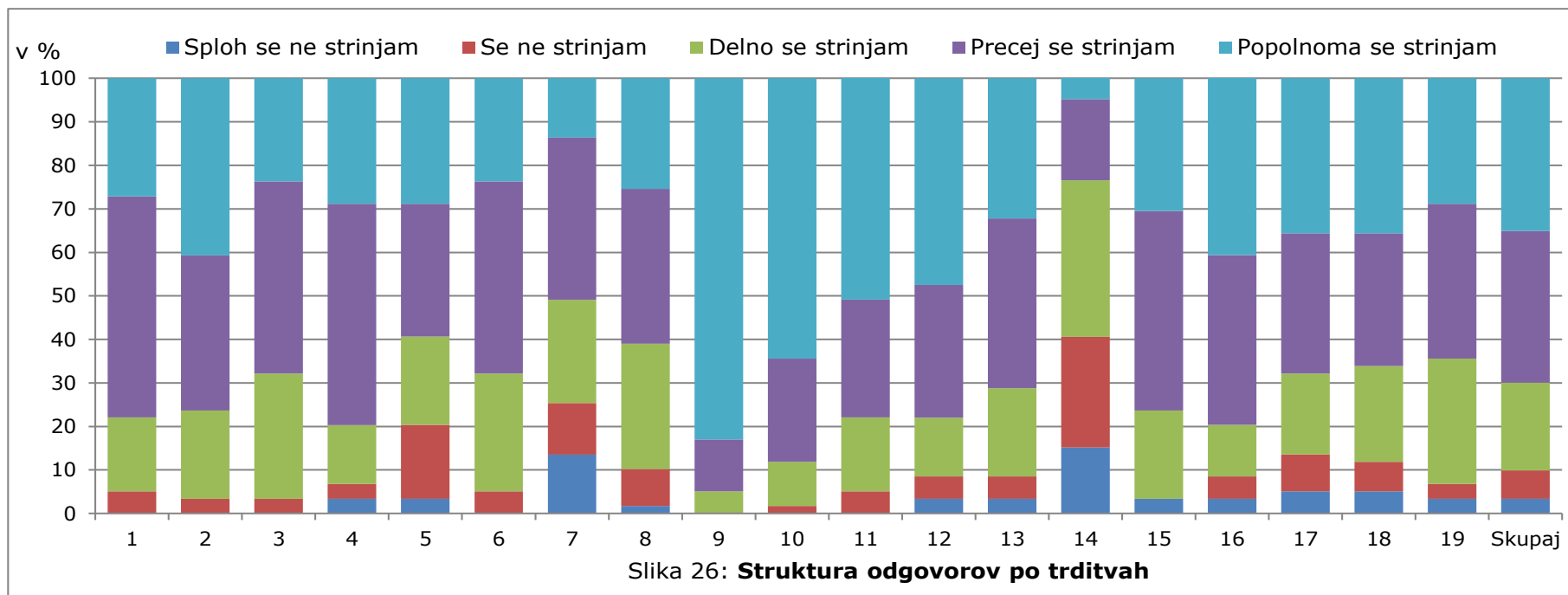
Vir: Anketa april-maj 2011

Vir: Anketa april-maj 2011

V tabeli 1 je prikazano število odgovorov po posameznih trditvah, na sliki 26 pa struktura odgovorov. S primerjavo le-te ugotovimo, da se zelo razlikuje po trditvah. V pozitivnem smislu najbolj izstopata strukturi trditve 9 (Lektoriranje učbenikov je potrebno.) in 10 (Strokovna recenzija učbenikov je potrebna.), saj je pri obeh delež anketiranih, ki se s tem popolnoma strinja, največji. V negativnem smislu pa najbolj izstopata trditvi 7 (Omejitev učbenika glede na kreditne točke je ustrezna.) in 14 (Plačilo avtorstva učbenika je glede na vloženo delo ustrezno.). Te razlike so še bolj poudarjene v izračunanih parametrih, ki so prikazani v tabeli 2.

TRDITVE

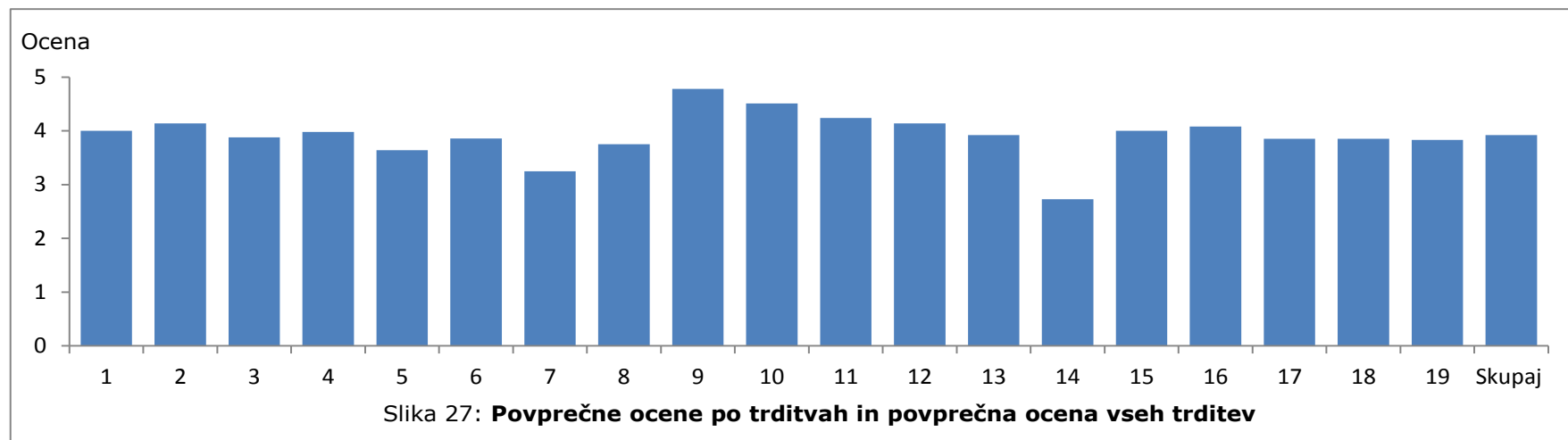
- 1** ETS so dovolj natančni in razumljivi.
- 2** Navodila glede oblikovanja v ETS so avtorju v pomoč pri pisanju.
- 3** Lektorski nasveti, zbrani v ETS, so v pomoč lektorju učbenika.
- 4** Izhodišča za pripravo višješolskih učbenikov so jasna.
- 5** Izhodišča zahtevajo od avtorja povsem drugačen pristop pisanja.
- 6** Izhodišča avtorja pravilno usmerjajo pri pisanju učbenika.
- 7** Omejitev obsega učbenika glede na kreditne točke je ustrezna.
- 8** Zahteva po induktivnem pristopu v učbeniku je potrebna predvsem za študente.
- 9** Lektoriranje učbenikov je potrebno.
- 10** Strokovna recenzija učbenikov je potrebna.
- 11** Presoja učbenikov pred potrjevanjem zagotavlja boljše kakovost.

- 12** Sodelovanje s presojevalcem/presojevalko je bilo korektno.
- 13** Pripombe in predlogi presojevalca/presojevalke za popravke in dopolnitve so bili smiselni.
- 14** Plačilo avtorstva učbenika je glede na vloženo delo ustrezno.
- 15** S sofinanciranjem višješolskih učbenikov v okviru projekta zagotavljamo kvalitetne višješolske učbenike.
- 16** Potrjevanje učbenikov na Strokovnem svetu je smiselno.
- 17** Pridobivanje točk za napredovanje strokovnih delavcev v naziv je motivacija za avtorje učbenikov.
- 18** Motivacija za pisanje učbenikov je pridobitev ene od referenc pri imenovanju v naziv predavatelj.
- 19** Avtorji bi pripravljali učbenike tudi v primeru, če ne bi dobili točk za napredovanje.

Tabela 1: Število odgovorov po trditvah

Odgovor	Trditev																			Skupaj
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Sploh se ne strinjam.	0	0	0	2	2	0	8	1	0	0	0	2	2	9	2	2	3	3	2	38
Se ne strinjam.	3	2	2	2	10	3	7	5	0	1	3	3	3	15	0	3	5	4	2	73
Delno se strinjam.	10	12	17	8	12	16	14	17	3	6	10	8	12	21	12	7	11	13	17	226
Precej se strinjam.	30	21	26	30	18	26	22	21	7	14	16	18	23	11	27	23	19	18	21	391
Popolnoma se strinjam.	16	24	14	17	17	14	8	15	49	38	30	28	19	3	18	24	21	21	17	393
Skupaj	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	1.121

Vir: Anketa april-maj 2011

Vir: Tabela 2

2.2 POVPREČNE OCENE PO POSAMEZNIH TRDITVAH IN DRUGI PARAMETRI ANALIZE

V tabeli 2 so prikazani izračuni povprečnih ocen posameznih trditvev, standardni odkloni in koeficienti variabilnosti. Povprečne ocene smo izračunali tako, da smo opisne vrednosti spremenljivke spremenili v številske, in sicer od 1 (Sploh se ne strinjam.) do 5 (Popolnoma se strinjam.).

Tabela 2: **Parametri analize po posameznih trditvah**

Trditev	Parameter		
	Povprečna ocena	Standardni odklon	Koeficient var. v %
1 Enotni tehnični standardi (ETS) so dovolj natančni in razumljivi.	4,00	0,651	16,3
2 Navodila glede oblikovanja v ETS so avtorju v pomoč pri pisanju.	4,14	0,853	20,6
3 Lektorski nasveti, zbrani v ETS, so v pomoč lektorju učbenika.	3,88	0,804	20,7
4 Izhodišča za pripravo višješolskih učbenikov so jasna.	3,98	0,930	23,3
5 Izhodišča zahtevajo od avtorja povsem drugačen pristop pisanja.	3,64	1,161	31,9
6 Izhodišča avtorja pravilno usmerjajo pri pisanju učbenika.	3,86	0,833	21,6
7 Omejitev obsega učbenika glede na kreditne točke je ustrezna.	3,25	1,229	37,8
8 Zahteva po induktivnem pristopu v učbeniku je potrebna predvsem za študente.	3,75	0,984	26,3
9 Lektoriranje učbenikov je potrebno.	4,78	0,523	10,9
10 Strokovna recenzija učbenikov je potrebna.	4,51	0,745	12,6
11 Presoja učbenikov pred potrjevanjem zagotavlja boljšo kakovost.	4,24	0,908	21,4
12 Sodelovanje s presojevalcem/presojevalko je bilo korektno.	4,14	1,045	25,3
13 Pripombe in predlogi presojevalca/presojevalke za popravke in dopolnitve so bili smiselni.	3,92	1,013	25,9
14 Plačilo avtorstva učbenika je glede na vloženo delo ustrezno.	2,73	1,087	39,8
15 S sofinanciranjem višješolskih učbenikov v okviru projekta zagotavljamo kvalitetne višješolske učbenike.	4,00	0,651	16,3
16 Potrjevanje učbenikov na Strokovnem svetu je smiselno.	4,08	1,013	24,8
17 Pridobivanje točk za napredovanje strokovnih delavcev v naziv je motivacija za avtorje učbenikov.	3,85	1,147	29,8
18 Motivacija za pisanje učbenikov je pridobitev ene od referenc pri imenovanju v naziv predavatelj.	3,85	1,132	29,4
19 Avtorji bi pripravljali učbenike tudi v primeru, če ne bi dobili točk za napredovanje.	3,83	0,994	25,9
Skupaj za vse trditve	3,92	1,054	26,9

Vir: Anketa april-maj

Iz tabele 2 in slike 27 je razvidno, da sta najvišji povprečni oceni za trditvi 9 (Lektoriranje učbenikov je potrebno.), in sicer 4,78, ter za trditev 10 (Strokovna recenzija učbenikov je potrebna.) 4,51, samo nekoliko nižje so za naslednje trditve: 2

(Navodila glede oblikovanja v ETS so avtorju v pomoč pri pisanju.) in 12 (Sodelovanje s presojevalcem/presojevalko je bilo korektno), pri katerih je povprečna ocena 4,14, za trditve 11 (Presoja učbenikov pred potrjevanjem zagotavlja boljšo kakovost.) je 4,24, in za 16 (Potrjevanje višješolskih učbenikov na Strokovnem svetu je smiselno.) 4,08.

S povprečno oceno 4 sta ocenjeni dve trditvi, in sicer: 1 (ETS so dovolj natančni in razumljivi.) ter 15 (S sofinanciranjem višješolskih učbenikov v okviru projekta zagotavljamo kvalitetne višješolske učbenike.). Povprečne ocene za ostale trditve so od 3,64 do 3,98. Nekoliko nižja, in sicer 3,25, je za trditev 7 (Omejitev obsega učbenika glede na kreditne točke je ustrezna.), najnižja, in sicer 2,73, pa za trditev 14 (Plačilo avtorstva učbenika je glede na vloženo delo ustrezno.).

Precejšnje razlike v ocenah posameznih trditev se odražajo v izračunanih standardnih odklonih in koeficientih variabilnosti. Največja variabilnost v ocenah je za trditev 14 (Plačilo avtorstva učbenika je glede na vloženo delo ustrezno.), za katero standardni odklon predstavlja kar 39,8 % povprečne ocene. Podobno tudi za trditev 7 (Omejitev obsega učbenika glede na kreditne točke je ustrezna.), za katero standardni odklon predstavlja 37,8 % povprečne ocene. Obe trditvi sta bili tudi najslabše ocenjeni. Najmanjša variabilnost je pri trditvah 9 (Lektoriranje učbenikov je potrebno.) in 10 (Strokovna recenzija učbenikov je potrebna.), saj standardni odklon predstavlja le 10,9 oziroma 12,6 % povprečne ocene, ki sta za trditvi tudi najvišji. To pomeni, da so ocene anketiranih za ti dve trditvi zelo poenotene.

Povprečna ocena vseh trditev je 3,92, standardni odklon pa 1,054 in predstavlja 26,9 % povprečne ocene vseh trditev, kar kaže na zmerno variabilnost, ki pa je nekoliko večja od variabilnosti povprečne ocene vseh trditev v anketi za predavatelje (23,9 %) in precej večja od variabilnosti povprečne ocene vseh trditev v anketi za študente (17,8 %).

Kljub temu da je odziv na anketo manjši od pričakovanega, zbrani podatki vzorca potrjujejo nekatere domneve, predvsem pa pravilnost odločitev sodelujočih v projektu in Komisije za potrjevanje višješolskih učbenikov. Rezultati ankete so tudi najlepša nagrada vsem, ki smo v treh letih presojali učbenike.

Pripravila: Marika Šadl, članica Komisije za potrjevanje višješolskih učbenikov v projektu IMPLETUM

Murska Sobota, 3. 8. 2011

Projekt Impletum

Uvajanje novih izobraževalnih programov na področju višjega strokovnega izobraževanja v obdobju 2008–11

Konzorcijski partnerji:

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo RS za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete 'Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja' ter prednostne usmeritve 'Izboljšanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja'.